

ALERGIK KASALLIKLAR

Qurbonova Feruza Faxriddin qizi

Toshkent Farmatsevtika 3 bosqich talabasi

Anotatsiya; Ushbu maqolada juda dolzarb mavzu, aniqrog'i, allergik kasalliklar va ularning namoyon bo'lishi muhokama qilinadi. Allergik reaksiyalarning tarqalishi hozirgi kunlarda ancha progressivdir, shuning uchun maqolada allergiya va ularni bartaraf etish usullari haqida ma'lumot berilgan. Dunyo bo'ylab allergik reaksiyalardan aziyat chekadigan odamlar soni ortib borayotgani sababli, allergik kasalliklar tobora omma e'tiborini tortmoqda. Har yili samaradorlik, xavfsizlik va foydalanish qulayligini oshiradigan yangi dorilar ishlab chiqilmoqda. Ammo dori vositalarini rivojlantirish sohasida har yili yutuqlarga erishilayotganiga qaramay, ko'rsatkichlar saqlanib qolmoqda allergik kasalliklarning kuchayishi chastotasi. Bunday ko'rsatkichlarning sabablaridan biri shundaki, odamlar o'zlarining kasalliklari haqida etarli darajada xabardor emaslar va shu bilan o'zlarining sog'lig'ini yomonlashtirmoqdalar. Shunday qilib, agar biz ushbu maqolani tadqiqotning amaliy ahamiyatidan kelib chiqib ko'rib chiqsak, maqolada keltirilgan ma'lumotni hayotida allergik kasalliklarga duch kelgan har bir kishi yoki yaqinlari bilishi kerakligini ta'kidlash kerak. Va agar mavzuning dolzarbligini boshqa tomondan ko'rib chiqsak, unda ushbu maqola bemorlarga o'z kasalliklari, alevlenmelerin oldini olish, shuningdek, hipoalerjenik rejim va sababchi allergenlar bilan aloqani kamaytirish haqida ko'proq ma'lumot olishga imkon beradigan yangi kontseptsiyani ta'kidlashga yordam beradi. Xulosa qilib shuni qo'shimcha qilmoqchimanki, odamlar allergik kasalliklarning diagnostikasi, terapiyasi va oldini olish tamoyillarini yaxshiroq o'rganib, shu tariqa kasallikning ushbu turining mohiyatini chuqurroq o'rgansalar, o'zlari uchun tegishli xulosalar chiqarsa, o'zlari va sog'lig'iga g'amxo'rlik qilsalar, nafaqat olingan bilimlar, balki shifokorlarning maslahatlari va retseptlari yordamida ham hal qilinadi.

Аннотация: В данной статье рассматривается довольно актуальная тема, а точнее аллергические заболевания и их проявления. Распространенность аллергических реакций довольно прогрессируют на сегодняшний день, поэтому в статье приведена информация об аллергии и способах ее преодоления. Аллергические заболевания все больше привлекают внимание общественности, так как в мире растет численность тех, кто страдает от аллергических реакций все чаще. С каждым годом разрабатываются новые препараты, которые совершенствуются в эффективности, в безопасности, а также в удобстве применения. Но несмотря на то, что ежегодно достигаются успехи в области разработки препаратов, до сих пор остаются показатели частоты обострений аллергических заболеваний. Одной из причин таких показателей является то, что люди недостаточно осведомлены о своем заболевании, тем самым продолжая усугублять собственное здоровье. Таким образом, если рассматривать данную статью с практической значимости

исследования, то необходимо упомянуть о том, что информация, предоставленная в статье должен знать каждый человек, который сталкивался с аллергическими заболеваниями в своей жизни у себя или своих близких. А если рассматривать актуальность темы под другим углом, то данная статья поможет также выделить новую концепцию, которая позволит пациентам узнать больше о своем заболевании, профилактике обострений, а также гипоаллергенного режима и уменьшении контакта с причинными аллергенами. В заключение хотелось бы добавить, что данная проблема будет решена только тогда, когда люди будут лучше изучать принципы диагностики, терапии и профилактики аллергических заболеваний, тем самым углубляясь в самую суть данного рода болезней, сделав для себя соответствующие выводы, занимаясь собой и своим здоровьем, благодаря не только приобретенным знаниям, но и с помощью консультаций и назначений лечащего врача.

Kalit so'zlar; *allergiya, yuqori sezuvchanlik, allergen, allergik reaksiya, allergik preparatlar*

Ключевые слова: *аллергия, гиперчувствительность, аллерген, аллергическая реакция, аллергические препараты*

Allergiya - bu allergen bilan ilgari ta'sirlangan organizmga allergenning takroriy ta'siriga tananing immunitet tizimining yuqori sezuvchanligi bilan ifodalangan jarayon bilan kechadigan surunkali kasallik. Allergik reaksiyalar turli alomatlar ko'rinishida namoyon bo'ladi. Allergiya belgilari asosan burun oqishi, ko'zlarning qichishi, shishish, ürtiker, yo'talish, hapşırma va boshqalarni o'z ichiga oladi. Bugungi kunda, ehtimol, allergiya belgilariga duch kelmagan odam yo'q. Bolalar ko'pincha allergik reaksiyaga moyil. Allergiyalarning tarqalishi har kuni o'sib bormoqda va ularning zo'ravonligi atrof-muhitning ifloslanishi va kundalik hayotda yangi kimyoviy allergenlarning paydo bo'lishi tufayli ham ortib bormoqda.

Bundan tashqari, turli xil dori-darmonlarni keng qo'llash ham allergiya rivojlanishining sababi hisoblanadi. Masalan, allergenlarga penitsillin antibiotiklari, sulfanilamidlar, mahalliy anesteziyalar va salitsilatlar kabi dorilar kiradi. O'z navbatida, allergik reaksiyalar iqlim omillari, irsiyat, ovqatlanish odatlari va somatik patologiya tufayli yuzaga keladi. Allergiya - bu turli xil moddalarga qarshi immunitetning bir shakli. Deyarli har qanday modda bunday reaksiyaga olib kelishi mumkin bo'lgan allergen bo'lishi mumkin. Biroq, eng mashhur allergenlarning ro'yxati mavjud. Bu ro'yxat, albatta, "katta sakkizta" oziq-ovqat allergenlarini o'z ichiga oladi: sut, tuxum, yeryong'oq, soya, baliq, bug'doy, qisqichbaqasimonlar. Ushbu mahsulotlarga qo'shimcha ravishda, oziq-ovqat allergenlari dukkaklilar, donlar, sabzavotlar, mevalar va rezavorlar, shuningdek, tsitrus mevalari va asalni o'z ichiga oladi. Bundan tashqari, keng tarqalgan allergenlar chang va uy changi oqadilar, o'simlik gulchaglari, mog'or, hamamböcekler, ari va ari zahari, uy kimyoviy moddalari: kir yuvish kukuni, idishlarni yuvish vositalari va boshqalar. Hammasi bo'lib

allergik reaksiyalar uch guruhga bo'linadi. Bu darhol, kechiktirilgan va aralash turdagi reaksiyalar. Bevosita turdagi patogenezda quyidagi bosqichlar ajralib turadi. Allergiya reaksiyasining rivojlanishida bir necha bosqichlar mavjud. Birinchi bosqich - immunologik bosqich, ya'ni allergen bilan birlamchi aloqa bo'lib, u sensibilizatsiya deb ataladi va shu bilan begona oqsilning kiritilishiga javoban immun tizimini faollashtiradi. Keyinchalik patokimyoviy bosqich keladi. Aynan shu erda biologik faol moddalar, allergiya vositachilari ajralib chiqadi: serotonin, gistamin, atsetilxolin va boshqalar. Yakuniy bosqich - patofiziologik bosqich. Ushbu bosqichda allergiya vositachilari to'qimalarga ta'sir qiladi.

Allergik reaksiyalar yuqori sezuvchanlikka ko'ra tasniflanadi. Ular quyidagi turlarga bo'linadi:

1. I turdagi yoki reaginik anafilaktik mexanizm (IgE vositachiligi) tomonidan yuqori sezuvchanlik;
2. II turdagi yuqori sezuvchanlik (sitotoksik);
3. III turdagi yuqori sezuvchanlik (immun kompleks);
4. IV turdagi yuqori sezuvchanlik (hujayra vositasida yoki kechiktirilgan);
5. V turdagi yuqori sezuvchanlik (otoantikorlarning allergik reaksiyalari, avtoallergiya).

Ko'pincha allergik reaksiyalar I turdagi yuqori sezuvchanlikka ko'ra rivojlanadi.

Allergik reaksiyalarda simptomlar katta rol o'ynaydi. Simptomlar turlicha. Eng o'ziga xos bo'lmaganlar orasida zaiflik, charchoq, asabiylashish, bosh og'rig'i, kayfiyat o'zgarishi mavjud.

Alomatlarning namoyon bo'lishi allergiya turiga va uning zo'ravonligiga bog'liq. Keling, misol sifatida turli xil allergik reaksiyalardan foydalangan holda simptomlarni ko'rib chiqaylik.

Allergik kon'yunktivit ko'zning qizarishi va shishishi, yosh va qichishish, shuningdek, loyqa ko'rishda o'zini namoyon qiladi.

Atopik dermatitning asosiy belgilari - boldir, yonoq, tirsak va popliteal burmalar yuzasida, bo'yin orqasida teri toshmasi. Döküntüye qo'shimcha ravishda, qizarish, shishish va peeling paydo bo'lishi mumkin va u bilan birga kelgan kuchli qichishish tufayli chizish paydo bo'lishi mumkin.

Atopik bronxial astma nafas qisilishi, yo'tal va ko'krak qafasidagi tiqilish hissi bilan tavsiflanadi.

Dori allergiyasining belgilari allergik rinitdan anafilaktik shokgacha bo'lishi mumkin. Shunday qilib, agar dori allergiyasi yuzaga kelsa, u qaysi komponentdan kelib chiqqanligini esga olish kerak.

Allergik rinit burundan aniq oqmalar, hapşırma, burunda qichishish, burun tiqilishi, yo'tal, burun qanotlari va yuqori lab ustidagi terining qizarishi kabi belgilar bilan tavsiflanadi.

Oziq-ovqat allergiyasining asosiy belgilari diareya, axlatda qon, qusish, charchoq, zaiflik va ürtiker yoki atopik dermatit kabi teri belgilaridir.

Urticaria - bu chuqur shishish va pufakchalarning o'sishi sifatida namoyon bo'lgan teri patologiyasi.

Allergiyaning har xil turlarini davolash shifokor nazorati ostida amalga oshirilishi kerak. Faqat allergen va allergiya turini aniqlagandan so'ng davolash taktikasini tanlash mumkin.

Biroq, allergik reaksiyalarni bartaraf etishning o'ziga xos usullari mavjud bo'lib, ular ayniqsa kasallikning sababiga qaratilgan.

1. Allergenni inson hayotidan butunlay yo'q qilish usuli.

2. Allergenni muntazam ravishda teri ostiga kichik konsentratsiyalarda kiritish tufayli inson organizmi asta-sekin allergenga normal reaksiyaga kirishishga o'rgatiladi. Ushbu davolanishning davomiyligi inson tanasiga bog'liq, lekin taxminan 3 yildan 5 yilgacha, shu bilan allergik reaksiyani kamaytiradi yoki hatto uzoq vaqt davomida allergiya belgilarini butunlay yo'q qiladi.

Bundan tashqari, allergik reaksiyalar uchun ishlatiladigan ko'plab dorilar mavjud. Bunday preparatlar orasida antigistaminlar, glyukokortikosteroidlar, enterosorbentlar va boshqalar mavjud.